

Традиција вашара у Србији

Још је Вук Стефановић Караџић у *Српском рјечнику* добро уочио и сажето описао основне функције вашара: верску, трговачку, забавну и друштвену.

Одржавање вашара се и данас везује за велике црквене празнике, а некада су се и физички одвијали у портама или у близини православних храмова. Економски аспект вашара огледа се, пре свега, у трговини, која је током векова, а и данас, представљала њихову примарну одредницу. На вашарима се трговало стоком, житарицама и другим пољопривредним производима. Они су били главна места на којима су своје производе пласирале занатлије, а продавали су се и производи домаће радности. Временом, забавна функција вашара постајала је све израженија. Забавни живот одвија се под вашарским шатрама уз препознатљиву гастрономску понуду и музику у оквиру *забавних њаркова*. У социјалном смислу, вашари су одувек били места сусретања, специфичног гостопримства, али и успостављања нових веза. Сваки сегмент ових масовних народних окупљања био је утврђен писаним законима и регулативама, док су облици понашања уређивани писаним и неписаним правилима.

Кроз тему вашара етнологзи имају могућност презентације и интерпретације различитих сегмената нашег културног наслеђа. На овим специфичним просторима преплићу се различите *етнолошке теме*, од занатства до традиционалне гастрономије и ритуалних облика понашања. Истовремено, данашњи вашари представљају одлично поље на којем се огледају феномени као што су потрошачка култура, хиперпродукција, продор индустријске робе или новокомпонована музика. Зато вашари, са свим својим специфичностима, остају непресушан извор за проучавање најразличитијих сегмената традиционалне и савремене културе.

Током претходних деценија етнологзи запослени у музејима су прикупили вредну грађу о најзначајнијим вашарима на нашим просторима, а многи то чине и данас. Ради се о архивалијама, фотографијама и видео-записима насталим од средине ХХ века до данашњих дана. Изложба *Традиција вашара у Србији* настала је са идејом да се део ове грађе обједини и прикаже најширој јавности. Такође, жеља нам је била и да промовишемо праксу заједничког рада у области презентације културног наслеђа.

Ивана Јовановић Гудурић

Изложба

ТРАДИЦИЈА ВАШАРА У СРБИЈИ

Производња: Етнолошка секција Музејског друштва Србије, 2022.

Координатор пројекта:

Ивана Јовановић Гудурић, виши кустос, Музеј града Новог Сада

Аутори:

Братислава Стефановић Идвореан, музејски саветник, Нови Сад
мр Славољуб Петровић, музејски саветник, Шабац
мр Рајка Грубић, музејски саветник, Народни музеј Зрењанин
Весна Недељковић Ангеловска, музејски саветник, Музеј града Новог Сада
Гордана Пајић, музејски саветник, Народни музеј Ваљево
Сузана Антић, музејски саветник, Народни музеј Зајечар
Снежана Томић, Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно
Снежана Шапоња Ашанин, музејски саветник, Народни музеј Чачак
Емила Петровић, музејски саветник, Музеј Крајине
Јелена Тешић Вулећић, музејски саветник, Етнографски музеј Београд
Љиљана Трифуновић, музејски саветник, Музеј Војводине
Александра Јовановић, музејски саветник, Народни музеј Шабац
Наташа Николић, музејски саветник, Народни музеј Шумадије
Светлана Радојковић, музејски саветник, Народни музеј Шумадије
Богдан Шекарић, музејски саветник, Музеј Војводине
Ивана Ћирјаковић, музејски саветник, Народни музеј Чачак
Тања Ђуђић, виши кустос, Музеј Војводине
Агнеш Нађ Абоњи, Културно-образовни центар „Турзо Лајош“, Градски музеј Сента
Светлана Митровић, кустос, Етнографски музеј Београд
Јелена Арсенивић, кустос, Завичајни музеј Рума
Шаша Арсенивић Копривица, кустос, Музеј Војводине
Бранка Сикимић, виши кустос, Народни музеј Зрењанин
Јована Стојковић, кустос, Завичајни музеј Жупе

На изложби су репродуковане фотографије, писана и аудио-визуелна грађа из фонда следећих институција: Етнографски музеј у Београду, Музеј Војводине, Народни музеј Шумадије, Народни музеј Зрењанин, Народни музеј Ваљево, Народни музеј Зајечар, Народни музеј Крајине, Народни музеј Крушевац, Народни музеј Чачак, Народни музеј Шабац, Завичајни музеј Рума, Народни музеј Панчево, Завичајни музеј Параћин, Музеј Старо село Сирогојно, Завичајни музеј Књажевац, Историјски архив „Тимочка крајина“, Народни музеј Краљево, Музеј Понишавља Пирот, Музеј „Рас“ Нови Пазар, Историјски архив у Панчеву.

Приватна колекција фотографа Душана Динића из Неготина

Електронски извори: Фејсбук страница *Aleksinac večiti*

Реализацију изложбе омогућило је Министарство културе и јавног информисања Републике Србије.

